

תיכף כי עשה לא טוב בזה שפנה לאדם בהשתדלות, זה הפי' "ולא זכר וגו'" לכך לא זכר שר המשקים את יוסף כי וישכחתו, יוסף עשה פעולות לזה והשכיח אותו. [שם בתורה קוואל מביא קודם זה פי' מספרים על המדרש (כ"ד פ"ט ג') "אשרי הגבר אשר שם מבטחו וגו' זה יוסף שבשביל וכו'", הפי' שהיה גדול כ"כ במידת הביטחון שפניה לאיש נחשב אצלו לחטא, ואח"כ מביא זה לכך כתוב מקודם כו'. וכפי המשמע לכאורה אמר אדמו"ר זצ"ל ג"כ זה הפירוש על המדרש ואמר ע"ז הפירוש על וישכחתו].

(מענינה של תורה בשם הרה"ק ר' מנחם מאמשינוב זצלה"ה)

ו'. הוציאו כל איש מעלי (בראשית מ"ה א'). אמר דאיתא במדרש (ויק"ר כ"א י"ב) וכל אדם לא יהיה וגו' הא הוה כהן גדול, שהיה פניו כלפידים ולא היה איש, ויוסף קודם התודעותו אמר הוציאו כל איש מעלי להוציא מעצמו כל אישיותו, שלא יהיה שום הרגשת אישיות בהתודעותו אליהם שמכרו אותו, ומעידה התורה ולא עמד איש אתו וגו' שלא היתה שום אישיות בו.

(הרה"ק ר' מנחם מאמשינוב זצלה"ה)

ח'. אמר [כמדומה ממנו] ויאנחו בני ישראל מן העבודה (שמות כ' כ"ג). ז"י האבן אגעזיפסס, שמכבדות השעבוד לא יכלו לזעוק, וימת מלך מצרים והוקל מעט, ויאנחו בני ישראל ז"י האבן אגעזיפסס. ויזעקו, וכשהיה ויזעקו היה ותעל שועתם וגו'.

(אדמו"ר חזק מווארקא זצלה"ה)

צמח אמת

נתוסף לו ב' שנים [ובב"ד (ריש פ' פ"ט) הגי' היא על ודבר שפתים אך למחסור, ואולי הוא קיצור הגי' מהמדרש עיי"ש שמדבר מצער, ולפי גי' זו אולי י"ל הכונה שע"י צערו על מה שאמר נתוסף לו].

ו'. הוציאו כל איש כו' פניו כלפידים כו', בילקוט קרח (ט"ו ד"ה לכן) שמא לא הייתי ראוי להמשח בשמן המשתח ומעלתי וכו' על בשר אדם לא ייסך וכו' כל שמן המשתח שעל ראש אהרן אין בו מעילה.

ח'. ויאנחו בני ישראל מן העבודה כו', ואולי י"ל עפ"י שכ' על דברי הרבי מווארקא על דברים היוצאים מן הלב וכו', שלשון מן

והזכרתי נתוספו לו ב' שנים מפני שלא רצה להנות מזה, שבפשטות ה"י או הזמן שיצא בדרך הטבע שמסתמא ה"י מזכירו, אבל מפני גדול בטחונו שכח ונתוסף לו ב' שנים. וברש"י סוף וישב וישכחתו לאחר מכאן מפני שתלה בו יוסף וכו' משמע ג"כ שמפני זה שכח. ושמעתי שפי' עד"ו הרה"ק רד"ס ממשארמקאוו זצ"ל. וזה הפי' במדרש ולא פנה אל רהבים שבשביל שאמר וכו' נתוספו לו וכו' היינו שבשביל שאמר ולא פנה, לזה התפלל שישכח נתוספו לו וכו'. ובילקוט (משלי י"ד בסוף סי' תתק"ג) ד"א בכל עצב יהי מותר, צער שנצטער יוסף ע"י שאמר לשר המשקים וכו'